

עין משפט
גד מצוה

ו:

בתולה נשאת פרק ראשון בתובות

מאי קמ"ו⁵. צמאי דנקט עד מוצאי שבת דלענין ר'אופים ליכא למימר כדפרישית: **מאי** לאו דטריד רבעי ל'מיבעל'. הכא ליכא לשנויי לבר משבת כדלעיל דא"כ אינו פטור עד מוצאי שבת וקא משוית ליה לתנא טועה דפטור ליה עד מוצאי שבת אבל לעיל אפילו כי אמרינן לבר משבת ולא מצי למיבעל בשבת מכל מקום דוקא נקט עד מוצאי שבת משום דעד למוצאי שבת תולין דגם בתולים איכא דעבר ובעל: **והא** אמר ר' אבא אכל חייב בכל המצות ב'. ואצ"י סבר דטירדא דליכא מנזיה כלל מחייב אבל טירדא דלא מצי צעיל חשיב טירדא דמנזיה כיון שטרוד צמה שאינו יכול לעשות מנזיה:

חזין מן התפילין שנאמר בהן פאר. ואמרינן צפרק צתרא דמועד קטן (דף טו.) מדאמר ליה רחמנא ליחזקאל פארך צנוש עלין מכלל דלעלמא אסור וצקונטרס דפי שנאמר צהן פאר ואכל מעולל צעפר קרנו וראשו היינו ליתן טעם דלא ילנף שאר מנזות מתפילין וא"ת ונחא שגא לגבי תפילין אמרינן דדוקא ליחזקאל נאמר ולא לשאר אצלנים וגזי תלמוד מורה ילפינן שאר אצלנים מיחזקאל דאמרינן (סג) אכל אסור בתלמוד מורה מדאמר ליה רחמנא ליחזקאל האנק דוס ויש לומר דלאסור גמרינן דמדאקר רחמנא ליחזקאל לנ"ע נמי אסור אבל להמיר לא גמרינן דליה לחודיה למשרי אחא: **והנ"י** תנאי בי הני תנאי. אע"ג דפליגי תנאי דהדיא דכ"י מכל מקום דחיק אצ"י לעיל דחשיב טירדא דמנזיה הא דלא מצי צעיל דניחא ליה לאקומי מתני' כשמואל דאקר לצעול ומוקינן נמי פלוגתא דצרייתא אי חשיב טירדא הא דלא מצי צעיל כדי לאוקמי כשמואל כל מה שיכול: **לא** בהל"ז בב"י"ם שאין בקיאיין בהטייה. פירוש אינו פסיק רישיה דכל העולם אינו כמו צבליים אלא צקיאיין הן הילכך שרי להו למיבעל וצלבד שלא יתכנו לצעול צעילה גמורה ופיךר אס כן טורד

למה פירוש צצבת אמאי פטר ליה לעיל מק"ש כיון דצקיאיין הן צשלמא צחול איכא טירדא לפי שמתכוין לצעול צעילה גמורה ואף לצקיאיין יש טירדא לצעול צעילה גמורה כדאמר צפרק שני דצרכות (דף טו. ושם) דר"ג היה פטור ומתכוין על צנמא אע"ג דצקי היה צבלי אכל צצבת שאינו מתכוין לצעול צעילה גמורה טורד למה ומשני לשאינו צקי פי' לפי שאינו צקי צצעת ק"ש דאפי' הצקיאיין צצעת מעשה קודם מעשה יראים שלא יהיו צקיאיין הילכך טרודים כולם: **ר"ב** בקיאיין הן. וכל חד וחד מספקינן ליה צרוב וכולם מותרים משמע הכא דרובן צקיאיין צהטייה וא"ת דאמרינן צפ"צ דחגיגה (דף יד: ושם) צתולה שעיברה מזה לכהונה כגון שצדקוה על פי צחית ולא היה ריחה נודף מי חיישינן לדשמואל דאמר יכולני לצעול כמה צעילות צלא דם או דלמא צאמצנטי עיברה ומסיק דשמואל לא סכים וצפרק צתרא דגדה (דף סד: ושם) נמי קאמר שאני שמואל דרצ גוצריה הוא והא אמרינן

הכא דרוב צקיאיין הן וי"ל דשמואל היה יכול לצעול צעילה גמורה צההיא דחגיגה ליכא למיחש צהטייה אלא לדשמואל: **אלא** מעתה שושבינ"ן רמה מפה רמה. פי' צקונטרס כיון שהן צקיאיין לצעול צלא דם שמה יטה והיא לא תסיק אדעתה שהטה ומשני דשושבינן ומפה הם שאם לא יטה ויצעול צעילה גמורה ויאבד המפה ואם יטה ויאמר שלא מנא לה צתולים יכולה לומר עדיין צתולה אני וקשה לר"י דאינו מתרחן ממה שהקשה לו דהוי ליה לשנויי דמסקא אדעתה לומר עדיין צתולה אני ועיקר התירוץ חסר מן הספר וגראה לר"י כפירוש ר"ת דדוקא משצת קא פריך דמפה ושושבינן למה דלריך לצעול צהטייה דמעשה צכל יום שעושין שושבינן אפילו צצבת ומשני שמה יארע שלא יטה ויצעול צעילה גמורה ויאבד דם צתולים והיא דומיא דטורד למה דפריך נמי משצת: **אם** לעשות דא פה חייב. דפתח זה עשויה להכניס ולהוציא להכניס אזיר דם ולהוציא ליחה: **ואם** להוציא ממנה ליחה פטור. צפרק שמונה שרצים (שם דף קז: ושם) מוקמינן לה כרצי שמעון וסלקא דעמיה דרבי אמי דמותיב דדם מיפקד פקיד ולדם הוא לריך ולא לפתח ואפ"ה אקר שמואל כרצי שמעון דהוי מללכה שאינה לריכה לגופה ולהכי פריך ממפים מורסא דכי היכי דלהוציא ממנה ליחה פטור וקיימא לן דפטור ומותר כיון דאינו לריך לפתח אף על גב דשאר מללכה שאינה לריכה לגופה פטור אבל אסור צמורסא שרי משום דער הכא נמי משום מנזיה הוי לן למשרי ועוד אפילו שרינן משום נערה טפי משום מנזיה כדפירש ר"ת לעיל פריך שפיר דהכא דחאי דהוי פסיק רישיה לענין פתח אי לאו משום נערה היה אסור אבל

מאי לאו. הך ארצעה לילות עד מוצאי שבת דקמני להכי תני להו דאי לא צעל צעילה גמורה מצי למיבעל וכל דם שהוא מוציא תמיד צהערותיו הוו דם צתולים ושמעינן מינה נמי דמותר לצעול צחצורה צצבת: והא ארצעה לילות עד מוצאי שבת קפני. ולא משכחת ליה

לבר משצת דהא צרביעי ניסת ויש כאן לילי חמשי וששי וצבת ומוצאי שבת: אי צצבעל. ולא אחא לאורוי לן אלא היתר דם צתולים האי דנקט עד מוצאי שבת מאי קמ"ל ליתני נותנין לה ארצעה לילות על כרחן משום צעילת שבת נקט לה: **שמיזי** לרורות. והאי נמי דלמא מחצל פורתא ומספיקא לא אסרינן ליה: **מאי** לאו. האי דפטור ליה מק"ש צלילי שבת משום דטריד צמנזיה דבעי למיבעל והעוסק צמנזיה פטור מן המנזיה: דטריד דלא צעל. מנעטער שלא צעל: **משום** דטריד פטור. צתמיה ומשום דער פטור מאחר שאינו מחצב לעסוק צמנזיה: **שנאמר** צהן פאר. פארך צנוש עלין (יחזקאל ד) ואכל מעולל צעפר קרנו וראשו ואין זה פאר לתפילין: (י)נאלא **אמר** רבא. דחאי לא מציית לתרנאי הא דחתן פטור מק"ש משום דלא מצי צעיל דא"כ לא הוה פטור דהא לא טריד צדבר מנזיה: **סנאי** היא. צעילת צחצורה צצבת ומאן דאקר לצעול צצבת כחנאי אמרה לשמעתיא דאיכא חנא אחרינא דאקר למיבעל דתנא חדא כו"ן: פטור. מקריית שמע: **שלישי** חייב. דצבת הוא ואסור לצעול: ואצ"י. אמר לך הך תנאי נמי צטיירדא פליגי והאי דפטור ליה מק"ש לאו משום דשרי למיבעל אלא קסבר המנעטער דער של מנזיה פטור מקריאת שמע ולא דמי לאצל דטריד טירדא דרשות שאין דערו מנזיה אע"פ שאצילותו מנזיה ומאן דמחייב סבר טירדא לא פטר (י)נורבא אמר דצמותר לצעול פליגי. והני תנאי כהני תנאי: צהטייה. שמטיין לצדדין ואין מוציאים דם: **אם** כן. דצקיאים: **טורד** למה. מהו טרדו להפטר מק"ש: צקי מוסר. לצעול צצבת דלא פסיק רישיה ולא ימות הוא: **רוב** צקיאיין הן. הילכך סתמא לאו פסיק רישיה ולא ימות הוא: **שושבינן** למה. מאחר שיש צקיאיין לצעול צלא דם הא דתניא לקמן (דף יב.) היו מעמידין להן שני שושבינן אחד לו ואחד לה כדי למשמש את החתן ואת הכלה כלומר לצקר אחרייהם שלא ינהגו צה רמאות צטענת צתולים ואי צקיאיין צהטייה מה שושבינן מועילין: **מפה** למה. לברר את הצתולים. וליטעמיך ל"ג אלא הי"ג שושבינן למה מפה למה: **אמר** ליה **שמה** יראה ויאבד. שמה לא יטה ויוציא דם ויאבדנו ויאמר לא מנלתי דם דאילו צהטייה אם צא לעטון תאמר לו עדיין צתולה אני: **המפים** מורסא. הפותח פה נפה שקורין קלו"ג: **אם** לעשות לה פה. שמתכוין ליפותה ולהיות לה פתח זה ליום מחר: חייב. שהוא מתקן פתח וחייב משום צונה * דאשכתן צנין צבעלי חיים דכתיב ויבן את הכלע (צרחשת צ): פטור

הכי צההא מתעצרת צו צלא דם אבל צהטייה אין אשה מתעצרת ולהכי צההיא דחגיגה ליכא למיחש צהטייה אלא לדשמואל: **אלא** מעתה שושבינ"ן רמה מפה רמה. פי' צקונטרס כיון שהן צקיאיין לצעול צלא דם שמה יטה והיא לא תסיק אדעתה שהטה ומשני דשושבינן ומפה הם שאם לא יטה ויצעול צעילה גמורה ויאבד המפה ואם יטה ויאמר שלא מנא לה צתולים יכולה לומר עדיין צתולה אני וקשה לר"י דאינו מתרחן ממה שהקשה לו דהוי ליה לשנויי דמסקא אדעתה לומר עדיין צתולה אני ועיקר התירוץ חסר מן הספר וגראה לר"י כפירוש ר"ת דדוקא משצת קא פריך דמפה ושושבינן למה דלריך לצעול צהטייה דמעשה צכל יום שעושין שושבינן אפילו צצבת ומשני שמה יארע שלא יטה ויצעול צעילה גמורה ויאבד דם צתולים והיא דומיא דטורד למה דפריך נמי משצת: **אם** לעשות דא פה חייב. דפתח זה עשויה להכניס ולהוציא להכניס אזיר דם ולהוציא ליחה: **ואם** להוציא ממנה ליחה פטור. צפרק שמונה שרצים (שם דף קז: ושם) מוקמינן לה כרצי שמעון וסלקא דעמיה דרבי אמי דמותיב דדם מיפקד פקיד ולדם הוא לריך ולא לפתח ואפ"ה אקר שמואל כרצי שמעון דהוי מללכה שאינה לריכה לגופה ולהכי פריך ממפים מורסא דכי היכי דלהוציא ממנה ליחה פטור וקיימא לן דפטור ומותר כיון דאינו לריך לפתח אף על גב דשאר מללכה שאינה לריכה לגופה פטור אבל אסור צמורסא שרי משום דער הכא נמי משום מנזיה הוי לן למשרי ועוד אפילו שרינן משום נערה טפי משום מנזיה כדפירש ר"ת לעיל פריך שפיר דהכא דחאי דהוי פסיק רישיה לענין פתח אי לאו משום נערה היה אסור אבל

מסורת הש"ס

(א) מדה סד.; (ב) צרכות טו., (ג) סוכה כה. צרכות יא. טו.; מו"ק טו. ע"ש נשמחות פ"ו, (ד) נעירובין פג. ופ"ו, (ה) נלעיל ה: וש"נ, (ו) שבת קו. ושם: עדיות פ"ב מ"ה, (ז) צ"ל צהערותיו. יעב"ז, (ח) נ"י כ"י.

תורה אור השלם
1. האנק דם מתיים אבל לא תעשה פארך חבוש עקליך ותעליך תשים ברגליך ולא תעשה על שופם וקחם אנשים לא תאכל: יחזקאל כד יז

גליון הש"ס

רש"י ר"ה חייב וכו' דאשבחן בנין בבע"ה. שבת לה ע"א:

לעזי רש"י

קלו"ג. נפחות.